התשובה להסלמה האיראנית נמצאת ברצועת עזה

written by תא"ל במיל' יוסי קופרווסר | 23.07.2024

התקיפה בתימן היא ניסיון ישראלי לגבות מחיר כבד מהחות'ים ולשדר בכך מסר מרתיע להם ולכל שאר הגורמים הנוטלים חלק במלחמה האזורית. היה אולי מקום לבצע תקיפה עוצמתית כזו כבר בעיתוי מוקדם יותר, נוכח המתקפות החוזרות ונשנות של החות'ים וחוסר ההצלחה של מאמצי הקואליציה הבין-לאומית, בהובלת ארצות הברית, להרתיע אותם או לחלופין למנוע מהם לתקוף את ישראל ולשבש את השיט בים סוף. ואולם נוכח סדר העדיפויות של ישראל, המתמקד בחמאס בעזה, הציפייה האמריקנית שישראל לא תפעל בדרך שתגביר את הסיכוי להתרחבות הלחימה, מגבלות הלגיטימציה והקושי המבצעי נדחתה התקיפה והיא בוצעה רק לאחר שכטב"ם ששוגר מתימן פגע בלב תל אביב וכתוצאה מכך נהרג אזרח ישראלי. עצם התקיפה על תל אביב ובעיקר תוצאותיה חייבו תגובה ויצרו לגיטימציה בין-לאומית לתגובה נחרצת.

יש כמובן להיערך לניסיונות תגובה מצד החות'ים (מעבר לשיגור הטיל לעבר אילת) וגרורות נוספות של איראן, משום שקשה מאוד ליצור הרתעה באמצעות פעולה אחת. סביר שיהיה צורך בפעולות נוספות בעקבות התגובה הצפויה. פעולות אלו לא צריכות להיות מותנות בתוצאות התקיפות של החות'ים, אלא בעצם הניסיון לפגוע בישראל.

הפגנת הכוח הישראלית ממחישה מחד גיסא את יכולתה של ישראל לפגוע באויבים מרוחקים, לאחר שפוקעת סבלנותה, וזהו כמובן בראש ובראשונה מסר לאיראן, שיחד עם התקיפה המוגבלת בתגובה לתקיפה האיראנית הישירה נגד ישראל, מלמד כי יש לישראל ולארצות הברית יכולת אמינה לפגוע באיראן ובמתקני הגרעין שלה.

עם זאת, היא ממחישה הן את חשיבות היחסים עם ארצות הברית, שבלעדיהם לא הייתה לישראל יכולת לממש תקיפה שכזו, והן את המגבלות המאפיינות אותם. ארצות הברית אמורה בתפיסת הביטחון הישראלית למנוע התפתחות איומים ארוכי-טווח על ישראל ולסכל אותם אם מאמץ המניעה נכשל. בפועל, הצורך לתקוף בתימן הוא ביטוי נוסף לחוסר היכולת וחוסר המוכנות של ארצות הברית לספק את המצופה ממנה. האמריקנים מוכנים לסייע לישראל בהגנה, כפי שהם עושים מול החות'ים זה תשעה חודשים, וכפי שפעלו נוכח המתקפה האיראנית באפריל, אך הם מקפידים לא לפעול התקפית. כך היה במקרה של הכורים הגרעיניים בעיראק ובסוריה וכך היה במהלך התגובה המוגבל מול איראן באפריל. מה שמנחה את ארצות הברית יותר מכול שיקול אחר הוא הרצון להימנע מהיגררות למלחמה אזורית רחבה. זוהי נורת אזהרה גם בהקשר של האפשרות שאיראן תנסה לפרוץ בקרוב לעבר הצטיידות בנשק גרעיני וגם בהקשר של התלקחות רחבה בצפון מול חיזבאללה.

יתר על כן, המדיניות האמריקנית מתורגמת גם לציפייה מישראל להסכים להפסקת אש בעזה, תוך הליכה לקראת חמאס בסוגיות המחלוקת. צריך לזכור שהציר האיראני, ובכלל זה החות'ים, חותרים להגביר את הלחץ על ישראל בשל חששם שהמשך הלחץ הצבאי שלה על חמאס עלול לפגוע ביכולת הארגון לשרוד ולהישאר בשלטון בעזה. ההסלמה הנוכחית נגרמה במישרין כתוצאה מהחלטת החות'ים, מן הסתם בידיעת האיראנים ובהכוונתם, לפגוע בתל אביב, ייתכן אפילו ביעד אסטרטגי כקונסוליה האמריקנית. כל זאת כביטוי של תמיכה בחמאס וסולידריות עם תושבי עזה.

המסקנה המתבקשת מכך היא שישראל חייבת להמשיך ואף להגביר את הלחץ על חמאס. זה יהיה הביטוי המוחשי לכישלון הניסיון של החות'ים ופטרוניהם האיראנים להציל את שותפיהם לציר. מיטוט חמאס יהיה מכה אסטרטגית לאיראן וגרורותיה, יחזק את ההכרה בעוצמתה של ישראל בקרב המדינות הפרגמטיות באזור, שללא ספק מתרשמות מאוד מהפגנת הכוח הישראלית בתימן, יגביר את הסיכויים להביא לשחרור החטופים במחיר סביר, יכשיר את הקרקע להסדר בצפון ויעלה את ערכה של ישראל בעיני ארצות הברית.

בהיבט הצבאי, התקיפה מלמדת אומנם על יכולותיהם המרשימות של חיל האוויר ושל מערך המודיעין, אך היא גם מחייבת דיון מחודש בשאלה מדוע ישראל ממשיכה להתמקד בפלטפורמות אוויריות מאוישות, כאשר משימה מורכבת שכזו ניתן לבצע גם באמצעים אחרים, שחלקם עומדים לכאורה לרשותה (טילים ארוכי טווח, מטוסים ללא טייס, טילי ים-חוף).

פורסם באתר N12, בתאריך 23.07.2024.